

Zondag 23 juli 2023

16^e zondag door het jaar

Thema: Het goede zaad en het onkruid (Mt. 13, 24-30_

Opening

In deze zomerse vakantieweken genieten mensen volop van de natuur. Beeldspraak over de natuur spreekt ons altijd aan: het leven vindt daar plaats in al haar facetten. Zij geeft ons een spiegel, hoe dingen in ons mensenleven ook vaak gebeuren. De natuur is zo voor velen een bron van herkenning, maar ook van mystiek en spiritualiteit. Zij geeft ons rust, ruimte en verdieping. Parabels over de natuur, zoals wij straks ook zullen horen, zijn daarom zo aansprekend. Jezus gebruikt ze regelmatig om moeilijke situaties te verhelderen.

Vandaag krijgen we het verhaal te horen over het goede zaad in de levensakker en over het onkruid, dat mede opgroeit. De opdracht is om beiden te laten opgroeien tot de oogst. Dit klinkt ons wat tegenstrijdig en onlogisch in de oren: wij zijn gewend, zeker in de agrarische sector, om onkruid op welke wijze ook te verdelgen, zodat het goede zaad kan ontkiemen en opgroeien. Alles wat onkruid is, moet verdwijnen.

Jezus kijkt er toch iets anders tegen aan, zo zullen we straks horen. Tegenwoordig oordelen ecologen ook anders: alle natuurbehoud is zinvol om gezond te kunnen overleven. Daarom wordt momenteel aan de boeren gevraagd om aan de rand van hun akkers of weilanden geen stikstof of pesticiden te strooien, maar de natuur puur zijn gang te laten gaan, met allerlei opgroeiend "onkruid" erbij en bloemenvariaties ten bate van bijen, vlinders en andere waardevolle insecten.

Zoals we weten heeft dit de afgelopen twee jaar nogal wat protest en reactie gegeven in de agrarische wereld, want het betekent per bedrijf ofwel een paar hectare verlies aan veevoer ofwel verontachtzaming van de agrarische sector.

Wat is wijsheid? Aan alles zit een buiten- en een binnenkant. N.a.v. het evangelie gaan we straks meer op zoek naar de binnenkant.

Overweging

In de parabels over natuur en schepping wil Jezus ons de weg wijzen, hoe wij met ingewikkelde tijdsomstandigheden moeten leren omgaan. De apostelen moesten er ook van leren, want het was in hun tijd ook allemaal niet eenvoudig en gemakkelijk. De tijd van Mattheüs rond de jaren 80-90 was vol discussie en hatelijke onenigheid: tussen het starre jodendom van tempel en synagoge enerzijds en anderzijds de jonge joods-christelijke Jezus-beweging, die volop in groei en ontwikkeling was, tot groot ongenoegen van de joodse groepering. Ze beschouwden elkaar als "onkruid, dat verdelgd moest worden".

Eigenlijk is dit een probleem van alle tijden, waar groepen of landen elkaar betwisten of bestrijden. De vraag over goed en kwaad blijft in het wereldgebeuren van vroeger en vandaag ons altijd bezig houden: wat is goed en wat is kwaad? Wat is kruid en wat is onkruid?

Opvallend in deze parabel is, dat wij mensen er attent op worden gemaakt door Jezus om de verborgen goedheid in onze woelige wereldakker niet te snel over het hoofd te zien of te verontachtzamen. En zeker niet alles “onkruid” noemen, waar wij het niet mee eens zijn in de maatschappij of in het grote wereldgebeuren. Er kan onderhuids toch wel veel goeds tussen zitten. En bij uitroeiing van het kwaad kun je ongewild ook veel goed zaad vernietigen. Maar vaak lopen wij met oogkleppen rond, overtuigd van onze mening of onze waarheid. Dit is mensen eigen en daar komt dan vaak nog méér onrust of onenigheid uit voort.

Waar vinden we de draad van Ariadne? Opvallend is, dat kunstenaars (zoals dichters, schilders e.a.) een talent hebben om ons met nieuwe ogen naar alles te laten kijken wat ons zo vertrouwd voorkomt. In vakantietijd hebben we daar ook meer oog voor, bv. de eeuwenoude, majestueuze kathedralen in Frankrijk en Italië of de schilderijen uit de Gouden Eeuw.

Maar dichter bij huis: ook de schitterende natuur in onze eigen omgeving. De dichter Thoreau peinst in een vers: “Ik maakte een wandeling in het bos en kwam er groter uit dan de bomen..”. Misschien kent u dat ook wel: je beleeft en je ziet meer dan je ziet. Er zitten in de natuur, en in de wereld om ons heen, vaak veel meer mooie verborgen geheimen, dan we door dag en tijd denken en oppervlakkig zien. Het TV-journaal toont ons daarbij ook vaak méér slecht nieuws en geweld dan positieve beelden; terwijl er dagelijks zoveel goeds gedaan wordt door mensen onderling! Soms wordt toch wel een tipje van de sluier opgelicht, zoals door Guido Gezelle als hij dicht: “Mij spreekt het Al een taal, die leeft...”.

Uit de evangelieverhalen blijkt, dat Jezus ook door de buitenkant heen zag en rondwandeland veel meer goeds in mensen zag dan bv. de machtige leiders van politiek en Tempel. In de Bergrede laat Jezus een heel andere mensvisie horen dan gebruikelijk was: “Zalig die honger en dorst naar gerechtigheid, want zij zullen het land bezitten. Gelukkig de armen van geest, want zij zullen God zien. Gelukkig zij, die...” Zo noemt Hij acht groepen van mensen, die voor de buitenwacht niet meetellen.

Terug naar de kern van het evangelie: Jezus zegt dat wij dus met onze meningen moeten wachten tot de oogst, want dan zal God zelf oordelen. En Hij zal zorgen voor gerechtigheid en genade.

Wat betekent dit voor ons?

- Dat ook wij in onze tijd niet te snel moeten wanhopen of cynisch worden, als we al het zgn. onkruid zien in onze wereld of misschien wel in ons eigen leven.
- Het betekent, dat we niet ontmoedigd moeten denken, dat God totaal afwezig is of onverschillig blijft.
- Het betekent ook, dat we niet zelf God moeten proberen te vervangen of vooruit lopen op zijn oordeel, maar wel dat we mogen vertrouwen op Zijn wijsheid en macht.
- Het betekent dat wij – ondanks alles – hoopvol en positief moeten blijven.
- En het betekent, dat wij ons moeten blijven concentreren op het goede, dat God gezaaid heeft en laat groeien in deze wereld en in ons leven. Het groeit vaak onopvallend en onmerkbaar.
- Het betekent daarbij ook, dat wij dus mee moeten werken om Zijn koninkrijk van vrede en welzijn voor ieder mens te helpen bewerkstelligen; dat zo Zijn wil kan geschieden.

Jezus wil ons mensen dus een hart onder riem steken, dat wij niet ontmoedig raken door al het leed van alledag, maar dat wij óók oog hebben voor al het goede, dat er gebeurt door zoveel mensen. Want die goedheid is als gist in het deeg: het rijst ongemerkt toch!

Het gaat om die nieuwe wereld, die nieuwe schepping: "het is al begonnen", zeggen de profeten, "bemerkt u het niet?"

We moeten misschien anders leren kijken, dan zie je meer dan je ziet....

Pastor Gerard Weersink